

NEMCI V PARIZU

Poslanik Bullitt poroča: Nemška armada je znotraj vrat Pariza

Danes zjutraj je WOR radio postaja naznanila:

Poslanik William C. Bullitt je poslal državnemu departamentu naslednje poročilo:

"Nemška armada znotraj vrat Pariza. Mesto je mirno."

Bullitt je telefoniral Anthonyju J. Drezel Biddle-u, ameriskemu poslaniku pri poljski vladi v Tours v Franciji, Biddle pa je sporočilo poslal v Washington.

General Weygand ima še vedno upanje

Francoska vlada priznava da je položaj obupen, toda general Weygand pravi, da je nje gova armada še vedno v dobrem stanju. Po francoskem mnenju imajo Nemci na fronti 120 divizij, ali 1,800,000 vojakov.

Nemško prodiranje ima namen prekiniti zvezo med Francijo in Anglijo, ločiti francosko zapadno armado od Maginotove črte ter za moralni učinek obkoliti Pariz.

Francoska armada odšla iz Pariza

Francoska vlada je nemškemu vrhovnemu poveljstvu naznanila, da je vojaštvo zapustilo Pariz, vsled česar je mesto odprto ter ni več izpostavljeno bombardiranju.

Francosi pa bodo še vedno branili predmestja in bodo pustili, da nemška armada gre okoli mesta, ne da bi mestu samemu prizadela kako škodo.

Včerajšnje poročilo iz prestolnice Francije, Pariz, se je glasilo:

Pariz razglašen za odprto mesto

Neko poročilo iz Toursa pravi, da je vojaški governor Pariza general Hering razglasil Pariz za odprto mesto, kar pomeni, da pravega mesta Pariza Francozi ne bodo branili, vsled česar bi morali Nemci po mednarodnem pravu Parizu priznati in ga ne bombardirati. Z razglasenjem odprtega mesta žele Francozi ohraniti lepo mesto, zgodovinska poslopja, neprecenljive umetnosti in krasne bulevarde.

General Hering je odpotoval iz Pariza, da prevzame poveljstvo na fronti. Predno pa je odšel, je še dal po mestnih ulicah nabit naznanilo, da je mesto odprto. Poveljstvo v Parizu je prevzel gen. Dentz.

Italijani se zdaj pripravljajo na napad

Italija je sicer izvedla na mnogih krajih zračne napade, toda armada se še vedno ne gane. Fašistični krogi pa napovedujejo, da bo v kratkem pričela korakati.

Tretji dan vojne je kralj Viktor Emanuel objavil oklic na narod, v katerem pravi, da naj vsi narodi rimskega cesarstva zastavijo vse svoje sile v vojno "za pravično stvar in za svojo lastno neodvisnost."

Edini spopad so imeli Italijani v Egiptu

Neko poročilo iz Caire v Egiptu pravi, da so Angleži v spopadu z Italijani v pušavi na egiptsko-libijski meji ujeli 62 Italijanov.

Italijansko vrhovno poveljstvo naznanja, da so laški bombniki poleg Malte bombardirali Bizerto v Tunisu in Toulon v Franciji. V Bizerti je nastalo več požarov in 9 francoskih aeroplanov je bilo uničenih.

Reynaud prosi za pomoč

Po večeršnjem poročilu iz Toursa, kjer se nahaja francoska vlada, je ministrski predsednik Reynaud prosil predsednika Roosevelta, da bi javno izjavil, da bodo Združene države nudile zaveznikom vso pomoč razun z vojaštvom ter ga prosil, da pošlje pomoč, predno bo prepozno.

Reynaud je rekel, da se bodo zavezniki utrdili v kaki svoji provinci, ali pa bodo šli v Severno Afriko, ali pa tudi, če bi bilo treba, v posesti v Ameriki in se bodo dalje bojevali proti Nemcem.

To prošnjo je poslal Reynaud 10. maja, to je istega dne, ko je Italija Franciji in Angliji napovedala vojno in istega dne, ko je predsednik Roosevelt v Charlottesville, Va., v svojem govoru obljubil zaveznikom pomoč.

V svojem pozivu na predsednika Roosevelta je rekel Reynaud, da se Francozi bore in žrtvujejo za svobodo člo-

Zrtve bombardiranja Turina

Pri zračnih napadih na Turin je bilo ubitih 14 oseb, 39 pa ranjenih. Med ubitimi pa je samo en vojak in dve ženski. Med ubitimi in ranjenimi je največ delavcev, iz česar je mogoče sklepati, da so angleški letalci bombardirali industrijski del mesta. V Turinu so velike tovarne za aeroplane in municije.

veštva. Nato pravi, da imajo Nemci premoč nad Francozi v vojaštvu in orožju.

"Šest dni in noči se bojujejo naše divizije brez ene ure počitka. Sovražnik je danes skoro pred vrati Pariza," sklene Reynaud svojo prošnjo.

Potom radija iz Toursa:

FRANCIJA ZOPET PROSI POMOČI

Ministrski predsednik Paul Reynaud se je že drugič obrnil na predsednika Roosevelta za pomoč in prosil, da Amerika pošlje Franciji "oblake aeroplanov", da bo mogoče vstaviti Nemce.

Svojo prošnjo je Reynaud izrazil po radio ter rekel, da je položaj Francije obupen, da se francoski vojniki brez vsakega spanja borijo po 24 ur na dan in da se bore za demokratična načela celega sveta. Francija se ne bori samo za sebe, temveč za 90 odstotkov človeštva, ki priznavajo demokratični način vladanja.

"Ranjena Francija," je rekel, "ima pravico obrniti se na druge demokracije in jim reči: 'Do vas imam zahteve!' Nikdo, ki ima kak čut pravice, ne more reči, da nima prav."

FRANCOSKI VODITELJI NA VOJNI KONFERENCI

General Weygand, vrhovni poveljnik, Paul Bauin, gen. tajnik vojn. odbor, Paul Reynaudin maršal Petain.

SPLOŠNO IZSELJEVANJE V KANADO

V slučaju nevarnosti se bodo izselile angleške ženske in otroci v angleške kolonije, predvsem v Kanado. — Na razpolago bo veliko število transportnih parnikov.

Angleški minister za domovino, G. H. Shakespeare, je rekel te dni v poslanski zbornici, da se bodo angleške in francoske žene z otroci izselile v Kanado, če bo Hitler še nadalje zmagoval ter ogrožal notranjost Francije in angleško otočje.

V ta namen bo na razpolago več sto tovornih in transportnih parnikov, ki sedaj vozijo vojaštvo in material iz preoceanskih kolonij v Francijo in v Anglijo. Ko bodo parniki završili to ogromno nalogo, bodo spet vrnjeni vojni službi in bodo prevažali, kar je vojaštvu potrebno. Vpoštev pridejo vse angleške in francoske kolonije, predvsem pa seveda Kanada, ki je sorazmerno najbližja angleškemu

otočju ter ima na razpolago dovolj živil in drugih življenjskih potrebščin za preskbo nadaljnjih milijonov oseb. Poleg žena in otrok se bodo izselili tudi begunci, ki so si poiskali zavetja na francoskih tleh.

Iz Londona je bilo že takoj ob izbruhu vojne poslanih na poldrugi milijon otrok na kmete, kjer naj bi bili varni pred nemškimi zračnimi napadi.

Zgodovina pozna več takih preseljevanj, predvsem pa izselitev Židov iz Egipta v Palestino. Biblija govori, da se je pod Mojzesovim vodstvom preselilo šeststotisoč Židov, poznejši viri pa pravijo, da jih je bilo nad dva milijona.

KAKO PA ŽIVLJENSKI STROŠKI?

Razmere, ki so vladale tekom svetovne vojne, se ne bodo ponovile. — Cene se bodo sicer nekoliko povečale, toda pretirane draginje se ni treba bati.

V obrambno komisijo je imenoval predsednik Roosevelt sedem članov, ki bodo zastopali delavstvo, kapital, industrijo, zvezno vlado in javnost, to je odjemalce. Za zastopnico odjemalcev je bila imenovana Miss Harriet Elliott. Po posvetovanju z različnimi vladnimi uradniki je izjavila Miss Elliott, da bodo v izrednem času nedvomno zavladale tudi izredne razmere. Vlada se bo brigala za to, da bo ohranjen sedanjí življenjski standard in da bo mogoče še izboljšati, kajti narod mora biti telesno sposoben za prenašanje naporov, ki ga čakajo.

Kaj nam koristi ves obrambni program, — je rekla, — če bi bili ljudje lačni oziroma bolni? Narod mora biti duševno in telesno zdrav. Ako bi znižali življenjski standard, bi se znižala tudi odporna sila. — V gotovem pogledu je dandanes dežela na znatno boljšem stališču kot je bila leta 1917. Vlada ne bo kontro-

lirala cen, pač ji bo pa kontroliralo javno mnenje.

Po mnenju Elliottove se bodo nekaterim izdelkom oziroma potrebščinam nekoliko povečale, kar pa nikakor ne bo imelo usodnih posledic, kajti vsled povečane industrijalne delavnosti se bo nakupna sila zvišala. Delavci v vseh panogah bodo boljše zaslužili in jim bo mogoče zmagovati višje stroške in cene.

Člani obrambne komisije se bodo od časa do časa sestali v Washingtonu ter ukrepali o odredbah, ki bi bile koristne in plodnosti.

Odposlanec Taylor zbolel

Nyron C. Taylor, predsednik osebni zastopnik pri Vatikanu, zaradi bolezni ne more vršiti svojih dolžnosti. Zdravniki so mu naročili ostati nekaj dni v postelji. Njegova bolezen ni resna.

WILLIAM GREEN IN NLRB

Predsednik Delavske federacije zahteva preustrojitev Delavskega urada ter priporoča sprejem amendentov kongresnika Smitha.

V kongresu se vrši debata, če naj bo Wagnerjeva delavska postava amendirana in kako naj bo amendirana. Kot izvedenec v delavskih zadevah je bil vprašan tudi predsednik Ameriške delavske federacije William Green, ki je predlagal temeljit preustroj Delavskega urada (National Labor Relations Boarda). Po njegovem mnenju naj bo preustrojen po priporočilih kongresnika Smitha iz Virginije.

V zbornici je bila prečitana Greenova izjava, ki je učinkovala kakor bomba na nasprot-

nike Smithovih predlogov. — Smith je sestavil sedemnajst priporočil glede izpremembe Wagnerjeve postave. Najvažnejše je priporočilo, naj bo Delavski urad v svoji sedanjí obliki popolnoma odpravljen in naj njegovo mesto zavzame nova oblast, ki bo ločeno poslovala v pravosodnih in upravnih zadevah.

Poseben zbornični odbor je odobril Hatchevo predlogo, ki prepoveduje politično udejstvo vanje mestnim in državnim uradnikom, ki so deloma plačani iz zvezne blagajne.

HENRY FORD NAVDUŠEN ZA FARME

Znani ameriški avtni magnat pravi, da morajo postati farme prva obrambna črta Združenih držav. — Ogledal si je najnovejšo vojno letalo.

Vsa Amerika je pod vplivom evropske vojne. Strokovenjaki se bavijo s podrobnostmi predsednikovega obrambnega načrta, kongresniki razpravljajo o zaščitnih odredbah, industrijalci preurejajo svoje tovarne, da jim bo mogoče zadostiti vladnim naročilom. Vseposod mizlično vrvenje. Skoro sleherni ima kaj povedati in kaj svetovati v dobrobit deželi.

Oglasil se je tudi znani industrijalec Henry Ford ter se zavzel za ameriške farme. Po njegovem mnenju morajo tvoriti farme prvo obrambno črto Amerike. Ameriško kmetstvo je že zdaj visoko razvito, še bolj se bo pa razvilo, ko bodo vse farme opremljene s potrebnimi modernimi stroji.

V soboto je obvestil vojni department Forda, da bo poslal njemu in njegovim inženirjem na ogled najnovejšo vojno letalo.

V ponedeljek proti večeru je letalo dospelo v Dearborn. Izdelala ga je Curtiss-Wright tovarna ter zamore leteti z naglico 400 milj na uro.

Ford je nedavno izjavil, da

bi mogel v slučaju potrebe izdelati tisoč letal na dan, toda morala bi biti vsa istega tipa oziroma modela.

Po temeljitnem pregledu najnovejšega vojnega letala se bo odločil, če bo stavil vladi končno ponudbo.

Pomanjkanje vode v Libiji

V Londonu je dospelo poročilo, da je v italijanski afriški koloniji Libiji, kjer ima Italija 200,00 belepolnih vojakov, veliko pomanjkanje vode.

V Abesiniji je 80,000 italijanskih vojakov, ki jim bodo zaloge kmalu pošle. Angleži jim bodo preprečili dobavo življenjskih potrebščin.

Fašista bi skoro linčali

V Londonu je hotelo dvesto oseb linčati fašista E. W. Smitha, ki je skušal prilepiti na steno nekega javnega poslopja seznam Židov, ki so se baje izognili vojaški službi. Policija ga je komaj ugrabila. Sodišče ga je obsodilo na tri mesece ječe.

Splošno mnenje...

Workers Alliance je proti pomoči zaveznikom

Izvršni odbor Workers Alliance, organizacije WPA delavcev in prejemnikov reliefa, je mnenja, naj bi se Združene države tako oborožile, da bi se zamogle ubraniti vsakemu vnanjemu napadu, dočim zaveznikom ni treba pošiljati nikakih letal in municije.

— Mi smo proti produkciji orožja, — pravi izvršni odbor, — ki naj bi bilo rabljeno v evropski vojni; mi smo proti pošiljanju ameriškega vojaštva v latinsko Ameriko, v Holandsko Vzhodno Indijo ali v kakršenkoli drugi del sveta. V Centralni in Južni Ameriki nam ni treba braniti interesov ameriških bankirjev in ameriških industrijalcev. Ameriškim

Nadaljevanje na 2. str.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lapsa, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. —
Subscription Yearly \$4. — Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE
IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

MUSSOLINI V VOJNI

S pogumom šakala, sledeč krvočni zveri, je stopil Mussolini iz zasede. Kot beli dan je jasno, čemu je pahnul Italijo v vojno proti zaveznikom. Hoče pač delež pri plenu, o katerem je uverjen, da bo pripadel Hitlerju, v vojno je pa stopil v trenutku, ko upa doseči svoj cilj z najmanjšimi stroški in najmanjšo nevarnostjo.

S tem je končano tedne in mesece trajajoče cincanje in čakanje, nestupno pričakovanje, previdno vohanje po zraku. Zdaj je sproščena korajža, ki je tako pazljivo čakala, kdaj bo žrtev onemogla. Fašizem začne prodirati, ko se mu zazdi, da je zasirnilo po mrhovini.

Vprašanje je, če je kakšen državnik našega časa storil svojemu narodu večjo krivico. Kajti vsi, ki poznajo Italijo, vedo, da bi se italijanski narod odločil za mir, če bi mu bila dana, svaobodna izbira, in če bi ne bil pod vplivom silovite uradne propagande, kateri je povsem podvržen.

Res je, da Italijanom niso Angleži prav posebno pri sreč. Prepričani so, da Francozi niso ž njimi tako ravnali kot bi morali ravnati, toda s Francozi jih vežejo kulturne vezi, ki so globlje kot pa vsi politični nesporazumi. Italijani so po svoji tradiciji, po načinu mišljenja, po dedni pravici del zapadno-evropskega sveta, čigar del je tudi Francija in čigar del ni bila Hitlerjeva nacijska Nemčija nikdar ter nikdar postati ne more.

Italijani nimajo radi Angležev, neizmerno bolj so jim pa zoprni Nemci.

Če bi imel italijanski narod modrejše vodstvo, jasnejši pogled v bodočnost ter priliko slediti svojim lastnim nagonom in željam, bi gotovo ne bil stopil v vojno. Italijanom bi bilo mogoče uravnovešati Evropo, ne je pa rušiti. Zamogli bi biti čuvarji zapadnega prava in latinske kulture. Svojo moč bi bili lahko prihranili za ustanovljanje novega reda na razvalinah razbitega sveta.

Žal, da se ni to zgodilo. S pomočjo vseh propagandnih sredstev, z nezmošnim pritiskom diktatorstva, s palico in z bičem je odvrnil Mussolini Italijane od miru, od uglednega stališča, ki bi ga lahko zavzemali in od njihovih lastnih interesov.

V slučaju nemške zmage utegne dobiti šakal del ubijalčevega plena. Kaj lahko se pa tudi zgodi, da se bo ubijalec, ko bo imel enkrat svoj plen, obrnil proti šakalu. Če bodo Nemci poraženi in če bo uničen nacijski sistem, bo Italija ob koncu vojne brez prijateljev, bankrotna in onečašena.

Sedanja odločitev je pahnula Italijo v temo noči in jo napravila za moralno sovražnico slehernega demokratskega naroda. Edino razveseljivo je, da je to odločitev storil italijanski diktator, ne pa italijanski narod.

V tej deželi je dosti Amerikancev italijanskega pokolenja, dobrih in zvestih ameriških državljanov, ki po vsej pravici smatrajo Hitlerjevega zaveznika odgovornega za ta zločin. Smatrajo ga za izdajca svojega naroda.

Delo gospodarske zveze. Balkanskega sporazuma

Beograd, 5. junija. — Gospodarska zveza Balkanskega sporazuma je nadaljevala tudi včeraj skozi cel dan zasedanjem sej komisij, ki so se predvčerajšnjim organizirale in se nanašajo po svoji porazdelbi na trgovske odnose za promet na kopnem, za pomorski promet in zrakoplovni promet, potem za pošto, telefon, brzojav in turizmo. Razpravljajo vprašanja o zameni blaga, o turistih, balkanski plovbi, aviaciji, brzojavni in telefonski službi pa o turizmu. Še preje, za zasedanja v Carigradu, je bila ustanovljena vzajemna kancelarija sekretarijata z zastopniki vseh parniških družb vseh balkanskih dežel, pa je bilo sedaj v Beogradu predloženo poročilo o delu te organizacije, iz katerega se vidi, da je bilo že mnogo storjenega. Vse redne črte parniških družb iz dežel Balkanskega sporazuma so sepevrgle družbam, kakor n. pr. med našo parniško družbo "Oceanijo" in grško "Eleuterai" je doseženo tudi trajno sodelovanje. Dosežena so sporazumna izenačenja in poostavljenja tudi v vprašanju nekaterih pristaniških tako pa Turškem in Romunskem, a dela se na unifikaciji in poenostavljenju in v nekaterih vprašanjih celo na likvidaciji pomorsko-trgovske zakonodaje in ustanovitvi vzajemnih institucij za pomorsko kreditiranje, zavarovanje in registriranje. (Avala)

POTOPLJENA BOLNIŠKA LADJA

S plapolajočo zastavo Rdečega križa se potaplja zavezniška bolniška ladja, katero je bombardiral nemški aeroplan.

Dopisi

HENRYETTA, Okla. — Priloženo Vam pošiljam naročnino za nadaljnih šest mesecev za list "Glas Naroda", in obenem par vrst dopisa, ako ste ga pri volji objaviti.

Naj pričem kakor večina dopisnikov, z delavskimi razmerami.

Kar se dela tiče, je slabo pri nas. Premogovi večinoma ne obratujejo, kar jih pa še dela, imajo pa vsi konvejerje za nakladati premog v vozičke. Ravnotako imajo stroje za spodrezovanje premoga. Pri takem delu pa ne rabijo dosti izkušenih premogarjev, ker vse mašine opravijo. S sedmimi delavci kompanija več premoga proizvaja, kakor pa poprej s 50-timi, ko smo ga še z lopatami nakladali v jamske vozičke. Seveda pri takih mašinah rabijo samo mlade delavce, ki so urni in gibčni, ter delajo tako kot jim kompanija ukaže, pa če je prav ali ne, njo morajo ubogati, ako hočejo delo obdržati. Kar je pa nas starih po 50 ali več let, pa sploh nobeden več dela ne dobi v jami, pa čeprav smo še zmorni in učeni premog kopati in nakladati.

Večina odpuščenih premogarjev je delalo pri WPA., sedaj so jih pa tudi tukaj veliko odpustili, tako da za delavce je tukaj slabo, posebno za nas stare.

Tukaj v tej okolici ni fabrik, je ena steklarna in ena topilnica svinčne rude, v katerih pa inozemec ne dobi dela in vsak se mora podvreči zdravniški preiskavi, predno ga kompanija upoši.

Vreme je pa letos v Oklahomi od muh. Prejšnja leta je bila suša v tem času, letos je pa skoro vsak teden dvakrat po malo dežja in po dežju hladno. Posebno v jutro kaže toplomer 55 do 60 stopinj gorkote, popoldne se pa vzdigne na 80 do 90 stopinj.

Desetega aprila, ko sem krompir ravno okopal, je pa

ŠIVALKE

NA MAJHNE STROJE — MOŠKE SLAMNIKE. GOOD VALUE HAT CO., 19 WEST 4th ST., NEW YORK CITY 2x

SREDIŠČE ZA SLOVENSKE FONOGRAFSKE PLOŠČE. — Piste za copk. J. MARSICH, INC. 468 W. 42 Street New York

SPLOŠNO MNENJE...

(Nadaljevanje s 1. str.)

vojakom ni treba prelivali krvi za zaščitenje tržišč profitirjem.

Zagovornike ameriške intervencije v evropski vojni je označil izvršilni odbor Workers Alliance kot člane "pete kolone", ki hočejo žrtvovati evet ameriškega moštva za tuje interese.

Poudarjajoč, da je gospodarsko blagostanje ameriških državljanov temelj narodne obrambe, zahteva izvršilni odbor razširjenje WPA, razširjenje socialne in delavske zakonodaje, \$60 mesečne pokojnine za vse nad 60 let stare osebe, sprejem profilinčarske postave ter razširjenje stanovanjskega, zdravstvenega ter vzgojnega programa.

Na svoji zadnji narodni konvenciji leta 1938 v Clevelandu je Workers Alliance odobrila princip "kolektivne zaščite."

GOZDARJI, POZOR!

Rabimo gozdarje beliti pulp. Plača od korda je \$4.25. Kogar veseli, lahko takoj pride, ali pa naj piše za pojasnila na: F. OBREZA, c. of H. Bonon Camp, MEADOWS, N. H. (2x)

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	— — — —	\$ 2.30
200 DIN.	— — — —	\$ 4.40
300 DIN.	— — — —	\$ 6.50
400 DIN.	— — — —	\$ 8.50
500 DIN.	— — — —	\$ 10.25
1000 DIN.	— — — —	\$ 20.—
2000 DIN.	— — — —	\$ 39.—

V DINARJIH

100 LIR	— — — —	\$ 5.96
200 LIR	— — — —	\$ 11.50
300 LIR	— — — —	\$ 17.—
500 LIR	— — — —	\$ 28.—
1000 LIR	— — — —	\$ 55.—

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki ne redno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljav vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—

Vsled razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:: : POTNIŠKI ODDELER :: :
216 West 18th Street, New York

Peter Zgaga

PRAZNIK OČETOV

H.

In tako napoči jutro zaželjenega dne. Mati mora še nekoliko poležati, ker je bil prejšnji večer skoro do polnoči "bingo", mlada dva pa ob nedeljah ponavadi šele ob desetih vstaneta.

Slavljenca ne kaže drugega kot skuhati zajtrk. No, pa saj je tega dela vajen, saj ga vrši že nad petnajst let.

Okrog enajstih se oblečejo in mu čestitajo.

Prva mu čestita žena, rekoč: — Novo srajco sem ti kupila in novo kravato, pa me je sin prosil, če jo sme za danes obleči, in tudi kravata se mu dopade. Ja, kar je res, je res, jaz pa znam izbrati.

Sin mu je kupil bakso cigare. Mati vzame bakso, jo odpre in vzame iz nje dve cigari: — To je za danes—odloči. — Eno po kosilu, eno pa po večerji. Druge bodo na mizi, da bodo lahko moški kadili, kajti danes

bomo imeli tebi na čast veliko kompanijo. Kot sem rekla, dve imaš dovolj. Kar fajfo kadi, saj si fajfe bolj vajen kot cigaret.

Hčerka mu je kupila dva kvarta žganja. Tudi tisto žganje naj bo za kompanijo, je odločila mati. Ljudi se mora postreči, če pridejo v hišo. Navzlic temu pa odpre steklenico in pravi: — Jaz ga bom pa zdaj en glažček. Se nič kaj dobro ne počutim.

In ponudi slavljenca prazen kozareček rekoč: — Na, poduhaj, boš videl, da je res dober. Mati, hči in sin se odpravijo ob polenajstih k maši, slavljenca pa naroči žena:

— Ti pa krompir olup. In juho pri-tavi, pa pazi, da se ne bo prevrela. In malo solate naberi, jo dobro operi in glej, da ne bo prišla kakšna gosnica med jed. Čikne bova že medve z Millie sfiksali, saj ne gremo prej jest kot ob štirih. Da bo vse obenem, kosilo in večerja.

Slavljenec se loti kuhinjskega dela. Zeja ga. Kako bi ga ne, na praznik očetov vsakega očeta zeja. V kleti je že nekaj steklenic vina, spravljena za današnje slavlje, toda klet je zaprta. Žganje, ki ga je dobil od hčere v dar, je zaprla žena v omaro.

Gostje začno prihajati že zgodaj popoldne. Podajajo mu roko, go-podinja jim pa nataka in jim daje moževne cigare.

Pri kosilu ga seveda posade na častno mesto. Gospodinja začne deliti z drugega konca lepo zarumenele kose kokoši. Ko pride do njega, so na krožniku samo še štirje vratovi.

— Naš ima najrajši vrat, kaj ne, da imaš vrat najrajši? — sladko vpraša in ga su-ne z nogo, da bi ja kakšne druge ne bleknil. — Sicer mu pa ni dosti za kokoš, ima ra-je govedino. Kaj ne, da imaš rad govedino?

Kaj mu kaže drugega kot pritrditi, kajti že spet je dobil sunek z nogo.

Po kosilu mu da ključ od kleti in mu naroči, naj prinese, kar je še ostalo od novembarskega pridelka.

— Koliko jih je? — ga vpraša, ko jih sklada v lede-nico.

— Sedem!

— Kaaaj; — se začudi. — Pred štirinajstimi dnevi sem jih stela in jih je bilo še deset. — Kje so pa tri? Si jih, kaj? Ti pa si nadloga, da ga nimaš para! No, dobro, ga pa danes ne boš! Si že spil svoj delež. In ko so spet pri mizi sili goste: — Kar pijte, kar pijte! Moj ga ne bo! Pravi, da mu vino nič kaj ne diši. Ipa stokrat raje kamnado. Kja ne?

Spet sunek v nogo, da mož vdano priklama.

In tako gre slavje do večera. In ko se gostje razidejo, ga čaka veliko zadoščenje za vse krivice, ki jih je moral preko dne prestati.

Žena mu namreč pravi: — Ker je danes tvoj dan, ti ne bo treba posode pomiti in obrisati. Samo pomij jo, obrisala jo bom že sama!

Ko je vse podelano in pospravljeno, slavljenec svojo ženo vdano prosi, naj mu da za časopis.

Gre na kornar, se vrne, sede v kot in začne brati.

— Koliko je bil časopis?

— Tri cente.

— Nikelj sem ti dala. Kje je drobiž? Ni čuda, če nimamo nič, ker delaš z denarjem ko svinja z mehom!

BRUNO'S BEAUTY PARLOR
756 Franklin Ave.,
Med St. Johns Place in Sterling Place
Brooklyn, N. Y.
Telefon: MAin 2-3559

EDINO SLOVENSKO PODJETJE TE VRSTE V GREATER NEW YORKU

Bruno's Posebni Croquignole	\$4.—
Helen Curtis Park Avenue brez stroja	\$5.—
Fredrick's Posebno Tesen Wave	\$6.—
Bornat Padol Pristen Oljnat Wave brez stroja	\$7.50

KRONSKI NOVEC MU JE REŠIL ŽIVLJENJE.

Delavec Jožef Vojtek je bil zaposlen v kanolomu v Čehu na Češkem. Pri delu mu je pa padel iz žepa kronski kovaneec, ter se odkotalil precej daleč proč. Mož je prekinil delo in šel za novcem. V tem hipu se je podrla velikanska skala prav na mesto, na katerem je stal še pred nekaj trenutki.

NAJVEČJI DRŽAVNI PRAZNIK 4. July SE BLIŽA

ZA NAROČNIKE

IMAMO ŠE NEKAJ ZASTAV, ki so na razpolago našim naročnikom po ugodni ceni. Marš! kateri želi imeti za dom zastavo ob priliki narodnega praznika.

OPIS ZASTAVNE SKUPINE

Zastava: 5 čevljev dolga in 3 čevlje široka; izdelana iz najboljšega blaga (cotton bating) in obrobljena ter ročno vezena, barve najbolj trpežne; vse zvezde so šivane na obeh straneh.

Drog: iz trdega lesa, poharvan, 7 čevljev dolg, in sestoji iz dveh delov. — Ročaj in vrvi.

Naročite pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 W. 18th Street New York
PO POSEBNI CENI ZA NAROČNIKE TEGA LISTA \$2.50
(Vsi pošiljalni stroški plačani.)

Kratka Dnevna Zgodba

MIRA PUČOVA:

Škoda

To se ni zgodilo v Ljubljani. Saj ima še naša zemlja bojda neke v vsenirju nam neznan, v tujini ozvezdju vrtečo se dvojico — zakaj bi potem naše mesto neke na svetu ne imelo sebi podobnega naselja, ki v njem prebivajo ljudje z enakimi slabostmi kakor so naše.

Lena reka, ki v mehkih polkroga deli stari del mesta od novejših, širše zgrajenih predelov, je tisti čas nerazločno vonjala po mokrih cunjah in po gnilih cvetlicah. Nad hišami je nalučena soparica obetala prihod poletja in s starih kostanjev se je v počasnem dežju vsipalo bledorumenno cvetje. Bilo je torej — ste uganili? — nekako proti koncu maja, ko je gospodična Radovasnikova prinesla novico v kavarno, da se je gospa Gontarjeva zastrupila z lizolom.

Vsi so poznali gospo Gontarjevo. Bila je visoka, večje po barvana plavalaska, ki je imela deset let mlajšega moža in z gumijastimi podvezami tesno stisnjene krčne žile. V družbi, ki se je tolikanj zanimala za osebne zadeve soljudi, da si je izmislila resnico, če je ni mogla takoj dognati, je bilo že davno znano, kako trpi gospa Gontarjeva na posledicah mladostne podjetnosti svojega soproga. Če ste vprašali gospodično Radovasnikovo, ste lahko izvedeli imena menjajočih se soigralk v tej sodobni meščanski tragikomiji. Iz-

vedeli ste jih tudi, če niste vprašali.

Vsakomur je torej že prvi hip bilo jasno, zakaj je gospa Gontarjeva segla po lizolu, da si marsikdo ni razumel, kako da se ni poslužila bolj odličnega sredstva za pot v večnost.

"To je prostaško, drage moje," je rekla gospa Simičeva. "Lizol pijejo kuharice, kadar se naveličajo življenja."

"Njena mati je bila kuharica, ali ne veste tega?" je vzkliknula gospodična Radovasnikova. "Med vojno si je njen prvi mož, ki je bil pek, ali kaj, z dobavami vojaštvu zaslužil milijone. Po njegovi smrti pa si je vzela tega mladelega neznanca, ki ji sedaj..."

"In takšni ljudje se potem vrnejo k našo dobro družbo," "Oh!"

Nad kavarniškim omizjem se je od rahločutnega ogorčenja stresel zrak še v steklenih lestencih pod svetlo pobarvanim stropom je zacingljalo. Gospo Gontarjevo so bili prepeljali v bolnico. Ni še bila mrtva. Še so o njej lahko govorile slabo te gospe, ki so si z govorjenjem krajšale brezdelne dneve.

Čez čas so se gospe pomirile. Gospa Simičeva je sklenila pred seboj svoje tolste roke. Njeno mesto je bilo mehko in zelenkasto, kakor skuta. Če bi jo stisnil, bi pritekla iz nje sirotka, ne kri. Obrnila se je k Radovasnikovi.

"Vi ste jo videli, pravite?" "Videla sem, kako so jo na nosilnicah prenesli v rešilni avto."

"Kdaj je to bilo?" "Snoči ob devetih. Vračala sem se domov iz kina. Pred njeno hišo je šel stal avto, okoli pa množica radovednežev. Prinešli so jo po stopnicah."

"Strašno, strašno!" "Bila je vsa pokrita z dolgo ponjavo — še čez obraz. Od glave ji je bilo videti samo nekaj rumenih, mokrih las. Za nosilnico je stopal Gontar, ves prepreden, bled kakor stena. Prečila sem se bliže. Okoli nje je strašno zaudarjalo po lizolu. Saj veste, kako sem neznanih živcev. Še muhe ne morem videti v juhi. Slabost me je obšla..."

"Ubozga revica!" "Potem sem se premagala. Ogovorila sem Gontarja. Kako je gospej, sem vprašala. Ni mi odgovoril."

"Tak neotesanec!" "Vsega je kriv on, prav res!"

"Samo v nesrečo nam je, moje drage, da je Bog ustvaril moške," je vzmignila gospa Simičeva. Premožanje njene moža je bilo vzvišeno nad vse dvome in glas o njegovem bančnem računu ji je bil ustvaril položaj v tej družbi, ki ni častila ničesar bolj vdano od denarja.

"Torej mu je šlo do živega, pravite?"

"Mislim, da je imel solze v oči," si je sinjeno izmislila gospodična Radovasnikova. "Potisnili so nosilnico v avto. Še Gontar je vstopil. Hotela sem pogledati kakšna je notranjost takšnega vozila pa so mi zaloputnili vrata tik pred nosom."

"To je vse? In kaj je bilo potem, ne veste?"

"Najbrže je to noč še preživela, sicer bi že prišla vest o njeni smrti v časopisje."

"Ta ali ona od nas bi morala v bolnišnico, da poizve, kakšno je njeno stanje."

"Če je niso že medtem prepeljali v sanatorij..."

Tako so ugibale gospe, dokler se ni gospa Simičeva nadomna sponnila, da je menda še pred dobro uro videla gospoda Gontarja, kako je s črnim trakom v gumibici ves potrt hodil po me-tu.

"Torej že mrtva," so vzkliknile. Obšla jih je prijetna groza.

Gospodična Radovasnikova je tiho vstala. Skoro neopazno se je motala med mizami, se tu in tam ustavila, pozdravila znanko. "Saj ste gotovo že slišali, gospa Gontarjeva se je zastrupila..."

"Kaj takega! Ničesar ne vem o tem. Prisedite, za božjo voljo!"

Gospodična Radovasnikova je torej za hip prisedla. Pri-povedovala je. Sladko se je smehljala. Kajpa, v njenem smehljaju je bilo kakor vselej, mnogo grenkobe — kakor v preveč žganem sladkorju. Moški so jo ogoljufali za prihodnost, veste. Njen sladkor se je bil deset let predolgo emaril na ženitovanjem-kem trgu, ni bil več užiten. Sedaj je včasih sovražila ves svet zavoljo kupčka zagonetnih upov, ki ji je težil srce.

Gospa Gontarjeva ne bo tako kmalu zvedela, čemu je ob vstopu v kavarno zbudila med mizami takšen poplah. To ni po pravilih dobre družbe, da bi nekomu povedali neprijetno zadevo naravnost v obraz. Resnico izvešle po ovinkih in takrat celo več ko resnico.

Prva misel vznemirjene gospe Gontarjeve je veljala njenemu novemu klobuku. Bil je podoben narobe obrnjeni ročki za mleko, toda modistka ji je bila sveto zadrževala, da jo dela za najmanj deset let mlajšo. Zato ga je vzela. Sedaj pa ti zaprepašeni pogledi! Mogoče se jim je zdela smešna...

Saj ni mogla vedeti, da je kavarna ta hip uzrla duha-prikazen, ki se je nadnaravnim potom bila izmotala iz zemeljskih ostankov, in prišla sem-kaj, da jih maščevalno vse pretrese z grozo, vse tiste, ki še pravkar niso vedele o njej nič dobrega povedati. Šla je naravnost proti mizi gospe Simičeve in gospe Simičeva, ki je verjela v spiritizem, si je s tolstima rokama zakrila prestrašene oči.

"Klanjam se, gospa. Saj smem prisesti?" je sladko vprašala. Že se je polastila praznega stola. Sedla je. Vse okoli nje je molčalo kakor o-kamenelo.

Počasi je gospa Simičeva prišla k sebi. Ne, to ni bila prikazen. Bila je živa ženska, ki je sedela tukaj in vsiljivo vonjala po dragi dišavi. Toda še vedno se je ni upala dotakniti.

"Torej ste si opomogli, draga moja," je potem zajecjala. "Torej ni bilo tako hudo?" "Kaj pa naj bi bilo hudo, draga gospa?"

"Nu, tista reč z lizolom, saj veste," je zašepetala gospa Simičeva.

"Mislim, da jo bodo rešili."

"Koga rešili, za božjo voljo!"

"Mojo kuharico. Izpila je pol litra lizola, ker jo je zapustil fant."

"Idealna hiša"

V Bostonu, Mass., je neka družba zgradila desettadestopno stanovanjsko hišo, ki je na zunanji videti kakor druge hiše. Za najemnika je ta

more več prenašati te groze, ki se ji včasih pravi življenje — toda to je bila samo kuharica, prosim vas, in namesto nje lahko najdete sto in sto drugih. Z onemoglim ogorčenjem so gospe čutile, da jih je slučaj po krivici bil oropal podžigajočega vznemirjenja, ki so ga od časa do časa nujno potrebovale.

"Škoda," je polgla-no za-nemirala gospa Simičeva, potem pa se je hitro popravila: "Hvala Bogu — me vse smoje mislile..."

"Kaj ste mislile?" je vprašala gospa Gontarjeva.

"Nič," je odvrnila gospa Simičeva in zakopala glavo v modni časopis.

hiša pravi stanovanjski paradiz. Vsako željo jim je treba samo telefonirati hišnemu upravitelju, ki je bodisi sam, bodisi po svojem namestniku stalno v svojem uradu, a ta urad ima telefonsko zvezo z vseni stanovanji. Najemniki ne potrebujejo nobenih služabnikov in služabnic. Dama v petem nadstropju bi svojega psa na primer rada poslala na sprehod. Telefonira upravitelju, in ta ji pošlje takoj enega izmed razpoložljivih pomočnikov, ki pospremi psa na prosto. Družina v sedmem nadstropju bi rada ob 1. uri obedovala, ne da bi ji bilo treba kuhati. Telefonično obvešči upravitelja poskrbi za vse potrebno. Obed prinesejo točno ob določeni uri. V kletnem nadstropju, ki bi se v tem primeru pač moglo imenovati podstropje, je restavrant z barom, ki obratuje po dnevi in

ponoči. Vsa naročila najemnikov morajo preko upravitelja ali njegovega namestnika, in stroški za ta naročila pa gredo seveda na račun najemnikov. Vsaki deseti dan jim upravitelj dostavi račun.

Zjutraj dobe najemniki seznam jedi, ki jih bo imel restavrant ta dan na razpolago.

Upoštevajo se pa tudi posebne želje, na primer če si hočejo kakšni najemniki naročiti gostijo in strežnjo v stanovanju. Upravitelj pa ima še polno drugih opravil. Tako poizveduje za pismi, ki so se izgubila, skrbi ljudem za gledališke vstopnice in železniške karte. Če gre to telefonično tedaj se takšna naročila nič ne računajo, posebno izdatke pa morajo najemniki seveda poravnati. Hišna uprava daje vsaki družini na razpolago avto in šoferja. Stroške za garazo nosi uprava, zavarovalnina, bencin, olje in morebitna popravila pa gredo na račun najemnikov.

VELIK SRBSKI PIKNIK

IV nedeljo 16. junija 1940 prireda srbska družba: Srbski radniški klub D. Pavlovich, društvo M. R. S. "Lovćen" in Ženski klub "Srpska žena" v Verner Hall Bar and Grill, Bayside, N. Y., velik piknik, ki se prične ob 2. uri popoldne. Za prigrizek bodo na raznju pečena jagnjeta, v katerem poslu so Srbi zelo spretni. Za slučaj dežja bo zabava v velikih dvorani.

Kažipot: — Z 1RT ali BMT vlakom do Main St., Flushing, tam pa Rosewood ali Northern Boulevard bus do 211th St. Piknik pa je na 45-62 — 211th Street, Bayside, L. I.

POPLAVE V MEZOPOTAMIJI

Iz Bagdada poročajo da sta Evfrat in Tigris v Mezopotamiji prestopila svoje bregove in povzročila ogromno škodo. Velikanski predeli so pod vodo in tisoče družin je moralo zapustiti svoja bivališča. Zveza med Bagdadom in Basro je bila dalj časa prekinjena.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrhan Smukova ženitev. — Klosterski žolnir — Grad Rojine. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradeč. — Ponarejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spisi

Bogovec

Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam ponstvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Naročite pri:

Knjigarni
Glas
Naroda

216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani;
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO
ITALJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKSKO K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Pošljite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVIJA
KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Gozdar Anton

Roman: Spisal L. G. — Za "Glas Naroda" priredil X. X.

27

Marija je stala nepremično, na pragu je pa Frone pretel s pestmi proti nabi:

"O, ti sveta neumnost! Včasih se mi je zdelo, da sem blazen. Zdaj pa vem, da sem pameten. Edini pameten med vsemi."

Iz kočje se prišel Tone golorok. Na rami je imel puško, v naročju spečega otroka, pokritega s sv ojim suknjičem. Stopnice je brenil Andrejevo puško in mrmral:

"Tako! Torej je že izginil? Da, pogum mora imeti človek, pogum. V božjem imenu, otroka bom nesel v dolino, kajti tu zgoraj bi se mu utegnili kaj pripetiti."

Dospel do Marije je trpko dejal:

"Danes pa nisem prišel o pravem času, kaj ne, da ne! Od danes naprej boš imela mir pred menoj. Z Bogom!"

"Človek!" je klical Frone. "Ali ti res ne pade nič drugega v glavo?"

Tone je bil že na stezi.

"Tone?" je kriknila Marija, stekla kakor blazna za njim in se oklenila njegove roke.

"Čakaj, da ti povem... Jezus Marija!"

Mezno se je oprstila njene roke, pa se je takoj spet pomiril.

"Je že dobro, je že dobro. Za otroka se ti ni treba bati. Pri moji materi bo dobro preskrbljen."

Se nekaj je hotel reči, pa mu je beseda zastala v grlu. Naglih korakov je odšel. Marija je hotela zakričati, pa ni spravila iz sebe nobenega glasu. Hotela je steči za gozdarjem, pa so ji odpovedale noge in se je zgrudila.

Frone je priskočil, jo dvignil in jo odvedel na stopnice. Tam je bridko zajokala, on je pa začel modrovati.

"Nebo je sinje in jasno, je vseeno nevihta... Sam ne vem, kaj je z menoj... Kot da mi je v glavo treščilo... Ko me je Andrej v kamri davil, se mi je zdelo, da vidim ogenj pred seboj. Mogočen ogenj..."

Odskočil je, kot da bi res gorelo pred njim. Njegovi napeti živci so popustili, in pogledal je, kot da se je zbudil iz globokega spanja.

"Hoj sestra! Kaj je?" Stresel jo je za ramo. "Kaj ne znaš drugega kakor jokati?"

"Ne smela bi ga pustiti," se je komaj vidno nasmehnil.

"Toda kaj hočeš? Po toči zvoniti je prepozno."

Pogledal je proti stezi in nekaj svečanega je bilo v njegovem glasu: "Sestra, zdaj vem, kaj je človeku najtežje."

"Prenašati nesrečo, ki jo je sam zakrivil" je zaihtela.

"Ne, sestra, človeku je najtežje dobroto razumeti."

Ki je dvignila glavo, je šel Frone proti stezi in se ozrl po nji nizdol. Lovec ni bilo več videti, slišati je bilo pa udarjanje njegovih okovanih čevljev ob kamenje.

"Naj človeka penoči še tako mora tlačiti, zdrzne se, pa je dobro. V človeku mora biti nekaj, kar je s soncem v sorodu."

Zopet je oprezoval v senčno dolino pa veselo zavriskal v jasnem večer.

Tisti vrisk bi bil moral Tone še slišati, toda njegova ušesa so bila gluha in slepe njegove oči. Tako je d rvel v dolino, da je večkrat preprečil padec le z nadaljnjim drznejšim skokom. Za pot se ni brigal. Oči je imel vprte v prazni prostor. Zbujenega otroka je pritiskal k sebi, kot da bi skušal to majhno, slabotno življenje vtisniti v svojo trepetajočo dušo. Po glavi so se mu podile misli. Nobene ni mogel zaznati in se je oprijeti. Kri mu je udarjala v senca, rana na licu ga je pričela peči.

Dospel do studenca, je držal otroka z desnico, z levico pa je pomagal robov v vodo ter ga priti-nil na lice. Dobro mu je storilo. Hlad mokre rute mu je nekoliko pomiril razburjeno kri. Toda čim jasnejša mu je postala glava, tem bolj je čutil hromče utrujenost v vseh udih in breme otroka v naročju mu je postajalo čedalje težje.

Večkrat je obstal, se naslonil k drevesu in nekoliko počival. Toda počitka ni bilo. Gnal ga je proti domu. Po vsem telesu ga je mrazilo spreletavačo. Preko nizkega gorskega slemenca je solnce še enkrat začaralo. Tone ni mogel prenašati rdečega bliska in je zaprl oči. Pa jih ni imel dolgo zaprte, kajti sliko izpred svojega duševnega pogleda ni mogel pregnati z mižanjem. Videl je dekleta, ki ji je pošastna groza spavila obraz v strahu za otrokovega očeta, ki jo je izdal in zaradi katerega je ona izdala njega, čigar srce ji je pripadalo z vsako kapljo krvi.

Potem se mu je zdelo, da je imel hude sanje, iz katerih se mora prebuditi, da uzre ljubo resnico in smejoče se lice svoje s reče. Toda trdo kamenje na stezi, kričoča bolečina njegovega srca, pekoča rana na licu, otrok v naročju — vse to ga je opominjalo: Res je, res!

Nazvle temu pa te resnice ni mogel pojmčiti. Vedel je le, kaj je storil. Čemu je to storil? Komu v korist in komu v ljubezen? Na to vprašanje ni vedel odgovora. Kaj mu je bilo, da je v trenutku odločitve pozabil maščevanja, preslišal svojo lovsko kri in zanemaril stanovsko dolžnost, ki mu je ukazovala prijeti divjega loveca in ga gnati pred sodnika? Za seboj je slišal rahle skoke živali.

Ne da bi se ozrl, je vedel, da je njegov pes Belin, ki je bil izledil mrtvega gamsa ter je naposled po dolgem beganju našel pot do svojega gospodarja. Tone ga ni pogledal, kajti zdelo se mu je, da je Belin vsega kriv. Tako je bil jezen, da bi najraje snel puško z rame ter ustrelil žival, toda v naročju je nosil otroka.

Takoj se je pomiril. Psa ni mogel dolžiti nobene nepravilnosti, kajti imel ga je na vrvi in če se je spotaknil ob njo, ne more zastran tega psa dolžiti.

Pot do vasi je vodila skozi ozko sotesko. Pes je postal nemiren in začel lajati proti skalovju.

Tone je pogledal ter videl, kako se je tik nad njim od ogromne skale odtrgalo dvoje rok. Skala se je nagnila. Tone je kriknil, z roko zaščitil otroka ter bliskovito planil nazaj. V istem hipu je padla skala na pot, zmečkala psa, se preválila ter zgrneta v potok.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Bitke v starih časih

Vojna se je naslanjala že tisočletja pred našim štetjem na izveščano pehoto, ki je bila vajena povelj. Težišče je še danes na tej pehoti, ki predstavlja falango, združeni nastop moške skupnosti, ki je pripravljen ramo ob rami zmagati ali umreti.

Falanga srečujemo v spremeni njenih oblikah na vseh bojiščih zgodovine, samo srednji vek je s svojimi vitezi dal prednost konjenstvu in potisnil pehoto v ozadje. Viteške bitke za to niso bile nič drugega nego množestveni turneji — zbadanje s sulicami, ki ni imelo in ni potrebovalo višjega genijalnega vodstva. Šele v 13. in 14. stoletju so pozivi ljudskih množic bojišče spet oživili. Smodnik in svinec sta storila nadaljnje, da je dobila konjenica, taktično gibljiva edineca, svoje naloge spet v razširjenem strateškem okviru. Sklenjene pehotne množice, falange, so postale spet težje bitke. Tako je ostalo, dokler niso bile več odvisne od množic naključij, ki grozijo usodi vsake vojne. Vojne se potem niso odločale tako pogosto z eno samo bitko, kakor se je d ogajalo prej.

V bitki proti Helvetom pri Bibrakteju je najgenialnejši rimski vojskovedca Julij Cezar prvič v zgodovini vojne postavil posebno rezervno. Od tej njegove in nadaljnje bitke niso bile več odvisne od množic naključij, ki grozijo usodi vsake vojne. Vojne se potem niso odločale tako pogosto z eno samo bitko, kakor se je d ogajalo prej.

Začetkih vojne zgodovine je središče armad na bojišču predstavljala težko oborožena pehota, na levi in na desni je stala lahka pehota, lokostrelci in metaleci kamnov. Številna premoč, hrabrost, boljša oborožitev in boljše izveščanost so odločale o izidu. Vse razpoložljive pripomočke so vrgli hkrati v bitko in tako se je dogajalo, da je mogla kdaj ena sama bitka odločiti o izidu vojne. Bitka pri Maratonu je bila takšna izrazita paralela bitka z linearno taktiko. Aleksander Veliki je na obe strani falange postavil konjenico. Bitka se je začela, potem večinoma na krilih. Konjeniki so morali pregaziti nasprotnika pred seboj, potem so se morali obrniti proti srelišču in skupaj s pehoto uničiti nasprotno falango. Te krilne bitke so bile potem dolga stotletja strategem vseh bitk. Tudi v časih Aleksandra Velikega niso mislili na izločitev rezerv. Falanga je korakala sicer ve več zaporednih vrstah proti sovražniku, v boju pa se je zila v enotno črto in tako so se vse poedine sile hkrati borile za zmago. Bistvene taktične novote so prinesli Rimljani. Z njihovimi legijami se

KAKOR RASTEJO LISTI.

Umno zgrajene priprave so znanosti pokazale na zelo nazoren načrt, da se zelo mnogo rastlin v spomladnem času vede naravnost noro. Njih stebila in listi bijejo okrog sebe, kakor da si morajo s silo priboriti svoj prostor na soncu.

Celo vrsto rastlin so izpostavili deloma solnčni svetlobi, deloma trajni umetni svetlobi, na njih liste in peclje pa so pritrili majhna pisala, ki so vsak rastlinski gib beležila na okajeno ploščico. Tedaj se je izkazalo, da se peclji in listne žile dvigajo ter niza-jo v nekem določenem ritmu. Ti ritmični nihaji se ojačujejo ali slabijo v skladu s trenutno vlažnostjo in temperaturo, vse-liko pa se rastline v svojem gibanju drže strogo nekega določenega dnevnega penzuma. Višek dviganja nastopa na primer kratko po sončnem vzhodu zjutraj. Z rastlinami ki so rastle v stalni umetni luči, pa je bilo drugače. Svo-jo 24-urno delovno periodo so sicer obdržale, toda listne žile

STRAHOTE

VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA

Spisala Berta pl. Suttner

228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 W. 18 St., New York

so se gibale najbolj šele okoli opoldanske ure.

Ob začetku poletja to ritmično gibanje rasti popolnoma preneha, njih razvoj se konča. Tako je vsaj v naravi. V laboratoriju je bilo malo drugače. Tam so rastline tudi v tem stadiju dražili s svetlobo, in toplo in listi so se začeli na novo gibati ter so zrastle preko svoje naravne mere.

ZASLIŠEVANJE VOJNIH UJETNIKOV.

Zasliševanje vojnih ujetnikov ni tako lahka stvar, kakor si jo predstavlja laik. Nikakor ni tako, da bi kateri častnik s pomočjo tolmača zastavljal ujetniku vprašanja po kakšnem predpisnem obrazcu in zapisnik odgovorov poslal potem svojemu glavnemu stanu. Vprašanje je treba zadajati spretno in biti morajo prirojena individualno. Večinoma izberejo za zasliševanje zato dobro izveščane in tujega jezika posebno večje častnike, ki jih še posebe pripravijo za ta posel.

Ti častniki morajo predvsem vedeti, da ne zaslišujejo kakšnega zločinca in to posebno častnika, ki je v svojem civilnem poklicu morda kriminalni policist ali preiskovalni sodnik ni vedno lahko upoštevati. Vojaški reglementi imajo po navadi stroge predpise, da je treba z ujetniki ravnavati spoštljivo, kakor pritiče njihovemu činu. Če se ujetnik brani, ni govora, tedaj zasliševalec skoraj nima na razpolago drugih možnosti, da bi iz njega kaj spravil, nego svojo spretnost.

Vsakoga ujetnika vprašajo najprej po imenu, činu, registrirani številki in polkovni pripadnosti. Na to bo gotovo odgovoril, kajti potem je Rdečemu križu dana možnost, da mu priskrbi zvezo s svoji domovini. Rdeči križ je v tej vojni na ta način mogel na primer posredovati za izmenjavo sto tisočev pisem. Seveda pa gre težnja zaslišujočega čast-

Ko obnovite naročnino, pošljite še posebej 25 centov za pri-ročni zemljevid, ki je nujno potreben, ako hočete natančno slediti današnjemu razvoju vojne.

nika za tem, da bi zvedel iz ujetnikovih ust še kaj več, zlasti pa o zadevah, ki se tičejo nasprotnikove vojske. Tako bo poskusil pred vsem zvedeti, katere vrste orožje in kolikšne sile so na nasprotni strani. Ujetniku preiščejo plinsko masko, da bi dognali, proti katerim strupenim plinom je nasprotnik zavarovan. Preiščejo mu orožje, eksplozivno učinkovitost ročne granate, probojnost krogel iz njegovih nabojev, če ima pravkar ujeti vojak pri sebi velike množine ročnih granat in sveče "žezno" zalogo živil, da bi iz tega sklenali, da pripravljajo nasprotnik napad.

Ujetnikove izjave je treba natančno prekontrolirati, in to tem bolj, čim bolj zgovoren je. Izjave o kakšnem nameravanem bližnjim napadu so lahko past. Mogoče je, da je nasprotnikovo vrhovno poveljstvo nalašč sporočilo vojakem, kaj napačnega, da bi pravi namerjati po kakšnih nezanesljivih vojnih ujetnikih ne pričaj na dan. Marsikateri zasliševalec ki ima potem težavno nalogo, da loči pravo od nepravilnega, si je že želel, da bi ne bil zaslišane sploh ničesar izpovedal. V francoskem vojaškem reglementu upoštevajo tudi takšne stvari z določbo: "Na ujetnika se ne sme izvrševati noben pritisk, da bi se dobile navedbe o stanju njegove vojske in njeni oborožitvi. Ujet-nike je mogoče kaznovati za-voľjo lažnivo-ti, nikakor pa ne zavoljo tega, ker bi kakšno iz-javo odklonili."

Če ujetnik noče ničesar po-menčnega izpovedati, ga bo-do poskusili napraviti zgovor-nejšega seveda z majhnimi tri-ki. Proti koncu svetovne vo-jne, ko so bili vojaki osrednjih sil že slabo prehranjeni, sta kos mesa in steklenica vina storila marsikaj "čudeže." Z ujetniki častniki gre to seveda težje — a has njihove izjave so tudi važnejše. Pravijo, da se dogaja, da so v ujetniških tabo-riših za častnike na skrita mesta postavljali mikrofone, da bi zvedeli kaj važnega iz njihovih pogovorov. To sicer ni posebno gentlomansko, toda v vojni so baje vsi pripomoč-ki dovoljeni. Dogajajo se je pa baje tudi to, da so ujeti častniki zvedeli za skrite mi-krofone in so v svoje pogovore potem za nalašč vpletali na-pačne navedbe.

Nova zaloga...

in tudi nekaj novih knjig in pisateljev

SLOVENSKE KNJIGE

SREČANJE Z NEPOZNANIM

Spisal MIRKO JAVORNIK

Pisatelj v knjigi pove isto, kot pove naslov: srečal se je z ljudmi, med katerimi so nekateri že mrtvi, drugi še živi. Njihova usoda je bila zanimiva, pri nekaterih tudi tragična. Pred vsem pa popisuje resnično življenje posameznih.

cena \$1.—

MOJE ŽIVLJENJE

Spisal IVAN CANKAR

Najboljši slovenski pripovednik in pisatelj je Cankar, ki v tej knjigi pripoveduje marsikaj zanimivega iz svojega življenja.

cena 75c.

KRAJ UMIRA

Spisal JOŽKO JURAČ

Mladi koroški Slovenc zelo jasno in zanimivo popisuje življenje kmetov in rudarjev.

cena \$1.—

JUTRANJA ZVEZDA

Iz angleštine prevedel P. M. ČERNIGOJ

Roman se vrši v Egiptu in pisatelj prav zanimivo predstavlja znamenjave prave ljubezni nad velikimi ovirami in nevarnostmi.

cena \$1.—

OTROCI SOLNCA

Spisal IVAN PREGELJ

Poznani slovenski pisatelj popisuje čudovit svet med žarkostjo južnega solnca in senca hladne severne noči.

cena \$1.—

NA POLJU SLAVE

Spisal HENRIK SIENKIEWICZ

Pisatelj popisuje slajno zmago poljskega kralja Jana Sobieskega nad Turki pri Hotinu in s tem osvobodjenje Poljske. S to zmago je bila končana turška sila, pod katero so toliko trpeli tudi slovenski kraji.

cena \$1.—

V ZARJE VIDOVE

Spisal OTON ZUPANČIČ

Najboljši in še živci slovenski pesnik podaja s to zbirko zopet nekaj umotvorov. Pesmi so posvečene njegovi ženi Ani.

cena \$1.—

ZNANCI

Spisal RADO MURNIK

Poznani humorist v tej knjigi kaže razne značje ter knji-go sam označuje kot "Povesti in oris."

cena \$1.25

JARI JUNAKI

Spisal RADO MURNIK

Knjiga vsebuje 12 kratkih, smešnih povesti in bo vsakemu v veliko razvedrilo in zabavo.

cena \$1.—

ROŠLIN in VERJANKO

Spisal JANKO KERNIK

Kernik, ki je poleg Josipa Jurčiča naš najboljši pripovedalni pisatelj, v tem romanu popisuje življenje in dogodeke na gradu Dvor v dolini Krke na Dolenjskem. Roman je zelo zanimiv od začetka do konca.

cena \$1.—

JARA GOSPODA

Spisal JANKO KERNIK

Lepše povesti, kot je Jara Gospoda, skoro ni mogoče najti.

cena \$1.—

SODNIKOVI

Spisal JOSIP STRITAR

Starosta naših pisateljev in pravzaprav oče pravilne slovensčine v tem svojim romanu živo in zanimivo popisuje življenje na deželi.

cena \$1.75

KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. CO. 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

ZGODOVINSKI ROMANI

SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA

Henrika Sienkiewicza

PO POSEBNI CENI

KRIŽARJI

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.75

MALI VITEZ

Vezano \$3.25

POTOP

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.50

QUO VADIS

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.—

ZA KRUHOM

Broširano ... 25c

Z OGNJEM IN MECEM

Mehko vezano \$2.—

(Poštino plačamo mi.)

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York

19
40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

NAROČITE PRI: Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

Knjiga, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov

160 strani s slikami